

DE BEUL EN DE ZALVER

Deze groepsoefening leidt je binnen in de wereld van opvang en nazorg. Je krijgt een beeld van de behoeften van het slachtoffer in verschillende fasen. En het is een eerste aanzet om afspraken te maken over opvang en nazorg.

Deel 1: De Beul (10')

Doel

- Ijsbreker
- De don'ts bij opvang en nazorg opsporen

Werkwijze

Verdeel de groep in subgroepjes. Laat elk subgroepje nagaan hoe ze absoluut niet opgevangen willen worden. Laat ze een top 3 maken van 'de slechtst denkbare manieren' en laat ze die delen met de volledige groep. Noteer als begeleider de don'ts op een flip-over. Maak een onderscheid tussen de don'ts meteen na de feiten en later.

De subgroep met de grappigste, sappigste en meest extreme uitspraken krijgt de eer om 'Beul van de dag' te zijn.

Deel 2: De Zalver (20')

Doel

- De do's van opvang en nazorg opsporen
- Mensen laten kennismaken met de begrippen opvang en nazorg
- Bewustmaken van het nut van goede opvang en nazorg

Werkwijze

Denk na over een situatie die je meemaakte en die je op een of andere manier raakte. Het maakt niet uit of de situatie zich thuis of op het werk voordeed. In elk geval een situatie waarin je het gevoel had dat je gesteund werd en bij iemand terecht kon.

Luister naar minstens 3 situaties

Voorzie per situatie 15 minuten tijd. Stel vragen en noteer tegelijk de belangrijkste elementen op een flip-over. Probeer al een onderscheid te maken tussen opvang (onmiddellijk na de feiten) en nazorg (later). Mogelijke vragen:

- Welke situatie was het?
- Waar en wanneer was dat?
- Bij wie kon je terecht?
- Wat maakt dat je bij die persoon terecht kon?
- Wat deed of zei hij?

- Wat vond je daar steunend aan?
- Wat hielp je precies?
- Welk gevoel gaf die persoon je?
- Zijn er nog andere elementen of personen geweest die je geholpen hebben?
- Wanneer was de situatie voor jou afgerond? Of had er nog iets moeten gebeuren?

Deel 3: Aanzet tot afspraken (50')

Doel:

- Door gerichte vragen klaarheid scheppen hoe je opvang en nazorg wilt organiseren
- Eerste aanzet geven tot afspraken

Werkwijze

Schep het kader

Verduidelijk het verschil tussen opvang, nazorg en herstel. Leg aan de groep eerst de vragen voor over opvang, daarna die over nazorg.

Ga op zoek naar de onderliggende waarden, veronderstellingen en visie

Opvang

- Wil je opvang organiseren?
- Waarom? Wat wil je ermee bereiken? Wat is het doel ervan? Wat levert het op voor wie?
- Wat zou het meest ideaal zijn?

Nazorg

- Wil je nazorg organiseren?
- Waarom? Wat wil je ermee bereiken? Wat is het doel ervan? Wat levert het op voor wie?
- Wat zou het meest ideaal zijn?

Ga na voor en door wie opvang en nazorg georganiseerd moet worden

Wie neemt het initiatief tot opvang en nazorg?

- Moet of mag het slachtoffer er zelf naar vragen? Wat kan hem dan helpen om snel en gemakkelijk aan te geven wat hij nodig heeft?
- Of wordt het systematisch door iemand anders aangeboden?

Wie verzorgt de opvang? En wie de nazorg?

- Wie zou jij het liefst hebben als eerste hulp of als gesprekspartner?
- Moet het steeds dezelfde persoon zijn?
- Intern of extern?
- Zelf gekozen?

Wie ziet erop toe dat opvang en nazorg gebeurt?

Aan wie wordt opvang en nazorg geboden?

- Wat met primaire, secundaire en tertiaire getroffen?
- Wat met de dader?

Ga na wanneer opvang en nazorg georganiseerd moet worden

- In welke situaties en bij welk soort incidenten bied je opvang en nazorg?
- Hoe snel bied je opvang aan?
- Hoe snel en hoe lang bied je nazorg aan?

Ga na wat de opvang en de nazorg concreet moet inhouden

Kijk daarvoor al eens naar de resultaten uit de eerste twee oefeningen.

- Hoe aanklampend moet opvang en nazorg zijn? Verplicht of vrijblijvend?
- Organiseer je het intern, extern of de twee?

Ga na wat de groep nodig heeft om tot verdere uitdieping en afspraken te komen

- Informatie over verschillende modellen en methodieken van opvang en nazorg?
- Vorming om dergelijke gesprekken te kunnen voeren?
- Kennis over traumaverwerking?
- Extra middelen: infrastructuur, budget, personeel?

Ga na wat aan wie gecommuniceerd moet worden, hoe en wanneer?

- Welke informatie heb je voor, tijdens en na een incident nodig om snel en adequaat te reageren?
- Wie waarschuwt wie?
- Hoe opvang en nazorg koppelen aan het melden en registreren van incidenten en het formuleren van preventieve maatregelen? Wat met vragen en reacties van mensen die niet onmiddellijk bij het incident betrokken waren? Welke informatie wordt er teruggekoppeld naar de andere collega's en naar de cliënten?
- Wat met eventuele media-aandacht?
- Hoe zorg je in de verslaggeving voor de privacy van de betrokkenen?

Ga na wanneer nazorg stopt en wanneer doorverwijzing nodig is

Helpende veronderstellingen als je opvang en nazorg organiseert

- Het slachtoffer is niet schuldig. Hij of zij heeft op dat moment alles gedaan wat in die situatie in zijn mogelijkheden lag om het incident af te wenden en tot een goed einde te brengen.
- De reactie van het slachtoffer is een normale reactie op een abnormale gebeurtenis.
- Nazorg aanbieden is een plicht van de organisatie. Er wel of niet op ingaan is het recht van het slachtoffer.